

دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نظام جامع ارزشیابی دوره دندانپزشکی عمومی

دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

صفحه

عنوان

۳	مقدمه .....
۴	ویرایش کنندگان .....
۵	تعاریف .....
۵	ساختار و تشکیلات ارزشیابی دوره .....
۶	وظایف کمیته ارزشیابی آموزش دندانپزشکی عمومی: .....
۶	ارزشیابی دوره دکتری دندانپزشکی .....
۷	طراحی و اجرای ارزشیابی دوره عمومی دندانپزشکی .....
۷	زمان ارزشیابی .....
۷	منابع جمع آوری اطلاعات ارزشیابی .....
۷	روش ها و ابزارهای ارزشیابی .....
۹	نحوه استفاده و انتشار نتایج .....

مقدمه

سازمان های آموزشی جهت تحقق اهداف به ارزشیابی برنامه های خود نیاز مبرمی دارند تا معلوم شود که اقدامات و عملیات انجام شده تا چه حد با ملاک ها و موازین پیش بینی شده تطابق دارند .

ارزشیابی آموزشی روشی برای مقایسه ی وضع موجود با وضع مطلوب، ابزاری موثر و مفید برای کارایی نظام آموزشی است. اساتید باید به عنوان مدیران کلاس های درس برای تصمیم گیری های آموزشی و درسی در کلاس از ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در جریان بهبود فعالیت های یادگیری فراگیران بهره ها ببرند. ارزشیابی درس به عنوان یکی از شیوه های اساسی برای بهبود کیفیت آموزش ارائه نیمرخی از کیفیت تدریس و ارائه پیشنهاداتی برای اصلاح فرایندهای آموزشی در تمام موسسات آموزش عالی و دانشگاه ها به صورت سیستم پایش مستمر دروس، استقرار یافته است .

نتایج این ارزشیابی ها علاوه بر انعکاس به مسئولین دروس و دپارتمان های ذیربط، برای ارتقاء و استخدام استادان و حتی تخصیص اعتبارات مالی و اعتبار بخشی دپارتمان ها مورد توجه قرار می گیرد .در مورد درس و برنامه درسی و به کار گیری این داده ها برای تصمیم گیری در مورد راه های حفظ و یا تغییر برنامه می باشد .

مقدمه و پیش نیاز ارزشیابی درس، تمایل، تعهد، تامل و دل مشغولی استاد نسبت به بهبود مستمر درس بوده و استاد باید این را بپذیرد که تدریس همیشه میتواند بهتر از قبل انجام شود و بدون اعتقاد به این مطلب، انجام ارزشیابی درس فرایندی بی اثر خواهد بود .قدمت ارزشیابی و اندازه گیری آموزشی به آن زمانی بر می گردد که برای اولین بار فردی به آموزش فرد دیگری پرداخته است .در تعریفی که اغلب مربیان تربیتی از آموزش و پرورش می کنند آن را به عنوان یک سلسله فعالیت های منظم می دانند که در جهت ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار فراگیر صورت می گیرد، با توجه به این تعریف هرگز نمی توان بدون اندازه گیری و ارزشیابی تغییرات ادعا نمود که آموزشی صورت گرفته است. به عبارتی میتوان ارزشیابی را شاهدهی بر نحوه ی آموزش و داوری بر میزان یادگیری که نتیجه آموزش است قلمداد کرد. از آنجائیکه علم و تکنولوژی در دهه اخیر دچار تحولات چشمگیری شده است به روز رسانی آن در رشته دندانپزشکی ضرورتی انکار ناپذیر است. مسلما بواسطه ارزشیابی دوره های آموزشی موجود و در نظر گرفتن نقاط ضعف و قدرت آن می توان گامی مثبت در جهت رفع نارسایی های آن و استفاده بهینه از علم و تکنولوژی نوین در سیستم آموزشی جاری برداشت. این شیوه نامه در جهت اجرای آیین نامه نظام جامع ارزشیابی دوره های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی کاشان برای دوره آموزشی دندانپزشکی در مقطع دکتری عمومی تدوین گردیده است.

بازنگری این سند توسط دفتر توسعه آموزش دندانپزشکی انجام شد و مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۷ در جلسه هیئت ریسه دانشکده به تصویب اعضای محترم هیئت ریسه رسید. و در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۱ مورد بازبینی مجدد قرار خواهد گرفت.

ویرایش کنندگان

سرپرست دانشکده	دکتر زهرا هاشم زاده
معاون آموزشی دانشکده	دکتر سوسن رحیمیان
مسئول دفتر توسعه آموزش دانشکده	دکتر مینا اعتماد
معاون اجرایی دانشکده	دکتر فائزه میرجلیلی
معاون پژوهشی دانشکده	دکتر کوثر رضایی فر
مسئول آموزش	عاطفه آین
کارشناس دفتر توسعه آموزش	اکرم گندمی

تعاریف

رشته تحصیلی: منظور رشته دندانپزشکی در مقطع دکتری عمومی می باشد .

مقطع: منظور مقطع تحصیلی منجر به اخذ مدرک در سطح دکتری عمومی است.

دوره: منظور از دوره در این شیوه نامه کل دوره آموزشی در هر مقطع تحصیلی است که شامل چند مرحله و هر مرحله مشتمل بر چند ترم تحصیلی است. مرحله: منظور از مرحله در این شیوه نامه مرحله آموزشی علوم پایه، علوم بالینی برای مقطع دکتری می باشد.

دوره دندانپزشکی عمومی یک دوره شش ساله و متشکل از دو مقطع جداگانه ۲ و ۴ ساله می باشد که در ۲ سال اول (دوره علوم پایه) دانشجویان واحد های علوم پایه مثل بیوشیمی، آناتومی، بافت شناسی، فیزیولوژی، ژنتیک، میکروب شناسی، پاتولوژی و ایمنی شناسی را می گذرانند و با قبولی در امتحان سراسری علوم پایه وارد دوره تخصصی دندانپزشکی، شده و دروس اختصاصی خود را می گذرانند و در نهایت دانشجویان این رشته ۲۱۹ واحد درسی را می گذرانند و با مدرک دندانپزشکی عمومی فارغ التحصیل می شوند .

کوریکولوم: منظور برنامه درسی مدون رشته دندانپزشکی است که مصوب وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی بوده و در سایت وزارت متبوع موجود است.

ارزشیابی: منظور ارزشیابی دوره است که فرایند نظام دار برای جمع آوری تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می شود به این منظور تعیین می شود که آیا هدف های مورد نظر تحقق یافته اند یا در حال تحقق یافتن هستن و چه میزانی . بخشی در طول دوره و بخشی در پایان مرحله آموزشی به انجام می رسد .

ساختار و تشکیلات ارزشیابی دوره

کار گروه ارزشیابی: منظور از کار گروه ارزشیابی افراد تیم علمی و اجرایی انتخاب شده برای تدوین ، اجرا و پایش برنامه ارزشیابی جامع دوره های آموزشی دانشکده دندانپزشکی و ارائه گزارش های مربوطه به معاونت آموزشی دانشکده ، دفتر توسعه آموزش دانشکده و مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه است. ضمن آنکه ساخت ابزارهای ارزشیابی و بررسی روائی و پایائی این ابزار ها نیز بر عهده اعضای کار گروه ارزشیابی می باشد.

وظایف کمیته ارزشیابی آموزش دندانپزشکی عمومی:

- بررسی و تصویب سیاست ها، خط مشی و برنامه های کلی ارزشیابی دوره
- هماهنگ سازی کلیه ی فعالیت های ارزشیابی دوره و نظارت در دانشکده
- بررسی و تصویب شاخص ها و استانداردها و مدل ارزشیابی
- بازنگری و تصویب دستورالعمل های مورد نیاز ارزشیابی دوره

این کارگروه شامل کمیته علمی و کمیته اجرایی است. **الف)** کمیته علمی ارزشیابی دوره متشکل از افراد خبره شامل رییس دانشکده، معاون آموزشی، مسئول دفتر توسعه آموزش دانشکده و ۲ نفر کارشناس آشنا به امور ارزشیابی و ۲ نفر از اعضا هیأت علمی گروه های آموزشی مرتبط به پیشنهاد معاون آموزشی دانشکده و تأیید شورای آموزشی دانشکده که به تفکیک مراحل آموزشی (علوم پایه، علوم بالینی) تعیین می شود.

ب): کمیته اجرایی ارزشیابی شامل معاون آموزشی، دو نفر کارشناس آموزش

ارزشیابی دوره دکتری دندانپزشکی

تعریف و ویژگی های دوره: دوره ای حداقل شش ساله است که با گذراندن واحدهای تعریف شده منجر به اخذ مدرک (D.D.S. Surgery Dental of Doctor) می گردد. این دوره شامل دو مرحله آموزشی (علوم پایه، علوم بالینی) می باشد.

استاندارد ارزشیابی: بر اساس معیارهای تعیین شده جهت برنامه درسی بدون دوره مصوب وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی منطبق با استاندارد پزشکی (علوم پایه) / استاندارد دندانپزشکی که قابل اجرا باشد.

هدف برنامه دکتری: تربیت دندانپزشک جهت حفظ و ارتقای سلامت دهان و دندان افراد جامعه با دانش و مهارت لازم بعنوان یک دندانپزشک عمومی و افراد توانمند در زمینه:

۱- ارائه خدمات پیشگیری، درمانی و توانبخشی در حیطه سلامت دهان و دندان به آحاد جامعه هماهنگ و در راستای سیاست های کلان کشور و نظام سلامت کشور.

۲- آموزش های سلامت دهان و دندان.

۳- مدیریت برنامه های سلامت دهان و دندان.

۴ پژوهش های سلامت دهان و دندان.

اهداف اختصاصی برنامه دکتری دندانپزشکی بر اساس کوریکولوم مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و منابع علمی موجود تعیین می شود.

طراحی و اجرای ارزشیابی دوره عمومی دندانپزشکی

ارزشیابی دوره مذکور به دو منظور صورت می گیرد:

۱- تعیین میزان اجرای فعالیت های تعهد شده در برنامه آموزشی (ارزشیابی فرآیند)

۲- تعیین میزان دستیابی به اهداف پیامد های مورد انتظار این دوره (ارزشیابی پیامد)

زمان ارزشیابی

ارزشیابی دوره دندانپزشکی عمومی در پایان هر مرحله آموزشی (علوم پایه، علوم بالینی) و بسته به نیاز در پایان هر سال و در پایان دوره عمومی دندانپزشکی انجام می شود.

منابع جمع آوری اطلاعات ارزشیابی

الف- نظرخواهی (بصورت پرسش نامه و مصاحبه) در مورد کمیت و کیفیت برنامه های آموزشی از اعضای هیئت علمی، دانشجویان، مدیران گروه و مسئولان دانشکده

ب- استفاده از مستندات و مدارک موجود مثل نتیجه آزمون علوم پایه، نمره پایان نامه، تعداد مقالات چاپ شده دانشجویی و معدل دوره دانشجویی.

روش ها و ابزارهای ارزشیابی: روش های اصلی ارزشیابی شامل روش های کمی و کیفی با استفاده از پرسشنامه، بحث گروهی، مصاحبه و بررسی مستندات آموزشی است.

الف) پرسشنامه ها و فرم های مربوطه شامل:

- پرسش نامه نظر سنجی کیفیت آموزشی مدرسان مربوط به سال های اول تا ششم دوره عمومی

- پرسشنامه نظر سنجی کیفیت کلی مربوط به پایان هر مرحله آموزشی به تفکیک (علوم پایه، علوم بالینی)

- پرسشنامه جو آموزشی (DREEM) در پایان هر مرحله آموزشی به تفکیک (علوم پایه، علوم بالینی)

- فرم جمع آوری اطلاعات مربوط به طرح درس های ارائه شده توسط گروه های آموزشی

- فرم جمع آوری اطلاعات مربوط به میانگین معدل دانشجویان در هر مرحله آموزشی

- فرم مربوط به حضور دانشجویان در کلاس درس

- فرم مربوط به اجرای کلاسها و حضور مدرسین

- فرم جمع آوری نتایج تحلیل آزمون ها

- فرم جمع آوری اطلاعات مربوط به نمره رساله و تعداد مقالات چاپ شده در مجلات معتبر

- پرسشنامه دانش آموختگان

- روش های بازرسی و مشاهده میدانی بر اساس نیاز شامل حضور در محیط آموزشی و ارزیابی امکانات و نحوه

آموزش کلی

ب) تعیین روایی و پایایی ابزارها

بررسی و تعیین روایی و پایایی ابزارها بر عهده کارگروه ارزشیابی دانشکده خواهد بود.

توضیح: پرسشنامه های موجود که قبلا روایی و پایایی آن تایید شده از نسخه موجود استفاده می شود. در صورت

عدم دسترسی به ابزار مناسب تیم ارزشیابی با استفاده از منابع علمی و فرم های موجود پرسشنامه را تدوین می نماید.

انجام مراحل روایی و پایایی به شرح ذیل پیشنهاد می شود: تیم خبره (زیر کمیته ایی از اعضا منتخب کمیته علمی)

محتوای سوالات را بررسی و میزان مناسبت و شفافیت آن را نمره دهی می نماید). روایی صوری سوالات نیز مورد

ارزیابی قرار می گیرد. به منظور تعیین پایایی پرسشنامه ها دو بار به فاصله ۷ تا ۱۰ روز به ۱۵ نفر از دانشجویان داده

می شود. ضرایب مربوطه از جمله ضریب انسجام درونی (آلفای کرونباخ) یا ICC محاسبه می شود.

نحوه استفاده و انتشار نتایج

نتایج ارزشیابی به مسئول درس / دوره باز خورد داده می شود. گزارشات کمیته اجرایی ارزشیابی که در کارگروه ارزشیابی بررسی و تصویب می گردد در اختیار رئیس دانشکده و معاون آموزشی دانشکده قرار داده می شود که پس از بررسی مسائل، سیاست های کلی بهینه سازی سیستم آموزشی در جلسه شورای آموزشی دانشکده مورد بحث و بررسی قرار گرفته و راهکارهای پیشنهادی به گروه های آموزشی ابلاغ می گردد که پس از بازنگری بازخورد به معاونت آموزشی ارائه شود. گزارش اجرای شیوه نامه ارزشیابی در پایان هر مرحله پس از طی موارد ذکر شده بصورت کتبی و با تائید معاون آموزشی دانشکده به واحد ارزشیابی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه ارسال می شود.